

Szöveg:

Garai Péter

Építész:

**Bach Péter,
Kisgergely
Csaba**

Fotó:

**Bujnovszky
Tamás**

RÁNCFELVARRÁS

Megújult a Pólus Center

BÁR A SZAKÉRTŐK MÁR ÉVEK ÓTA A HAZAI PIAC TELÍTETTSÉGÉRŐL BESZÉLNEK, MÉGIS NYÍLNAK ÚJ PLÁZÁK AZ ORSZÁGBAN. ÚJ FEJLEMÉNY AZONBAN, HOGY ZAJLIK AZ ÉLETCIKLUSUK VÉGÉRE ÉRT RÉGIEK KORSZERŰSÍTÉSE, SŐT BŐVÍTÉSE. EGYMILLIÁRD FORINTBÓL KÍVÜL BELÜL ÚJ KÖNTÖST ÉS VILÁGÍTÁSI RENDSZERT KAPOTT AZ EGYIK ELSŐ FŐVÁROSI, NYUGATI MINTÁRA ÉPÜLT KERESKEDELMELI KOMPLEXUM.

Másfél évtizeddel ezelőtt, 1996. november 8-án, 10 és fél hónapos tervezés és építés után nyílt meg Budapest XV. kerületében a Pólus Center, amely a Duna Plaza mellett elsőként kínálta a bevásárlás és a szórakozás újfajta, nyugati élményét. A főváros északkeleti peremén, az M3-as autópálya közelében, a rákospalotai temető és az újpalotai lakótelep szomszédságában, az egykori szovjet laktanya területén épült fel az L alakot formázó, mintegy 60 000 m²-en terpeszkedő komplexum a Schön Építész Iroda (Schön József), a CET Budapest Rt. (Gáspár Tibor) és a kanadai International Design Group tervei alapján, a Magyar Építő kivitelezésében. Itt nyílt meg az országban az egyik első hipermarket, mellette jégpálya, mozi, valamint vendéglátóhelyek és üzletek hosszú sora kápráztatta el a nagyközönséget.

16 év nagy idő a plázák történetében – akárcsak a rohamosan fejlődő informatikában –, a szakértők manapság már negyedik generációs bevásárlóközpontokról beszélnek (ezt a kategóriát Budapesten például a 2009-ben elkészült Allee képviseli). Az elsőbe az 1976-ban megnyílt óbudai Flórián Áruházat és a Budai Skálát sorolják, míg a második generáció tagjai közé a Sugár Üzletközpont (1980) és a Nyugati téri Skála Metro (1984) tartozik. A Pólus Center harmadik generációs, így igazán ráfért már egy kis „ránccelvarrás”. A terveket Bach Péter és munkatársai (Fusion Architect Kft.) készítették, a kivitelezést a Market Építő Zrt. végezte. A korszerűsítés szűkre szabott határidőkkel, bő két hónap alatt valósult meg, folyamatos nyitva tartás mellett. A megújult Pólust 2012. december 6-án, az adventi időszak kezdetén adták át, így a nagy karácsonyi rohamot már megújulva, teljes kapacitással tudta fogadni az épület.

A perforált fémburkolat részlete

A külső nagy része – a parkolók és az ideérkező vásárlók felé néző oldal – trendi, perforált fémburkolatot kapott, a kevésbé szembeötlő hátsó homlokzatokon megmaradt az eredeti borítás. A kiemelt bejáratok üvegtetővel fedett, téglaburkolatú oszlopokon nyugvó előépítményt kaptak; eltűntek a tetőről a hatalmas feliratok, a posztmodern ívek és a lépcsőző attikafalak, így a terjedelmes lepény megjelenése valamelyest nyugodtabbá, modernebbé vált. A fémburkolatot helyenként függőleges világító sávok tagolják, köztük méretes reklámtáblákkal. A kisebb jelentőségű bejáratok felé egyszerű üveg előtető került.

A komplexum délnyugati szárnyában található Tesco hipermarket is újjászületett, a belső térbe fénysávokkal sűrűn megtűzdelt álmennyezet került. A parkolóban üde

színfoltot jelentenek a fából készült, fémlappal fedett bevásárlókocsi-tárolók.

Az amerikai mintát követő földszintes, „mall” rendszerű épület belső terei két párhuzamos bevásárló utcára fűződnek fel, helyenként átkötésekkel, az északkeleti csuklópontban pedig a kör alaprajzú ételudvarral. A padlóburkolatot csak itt cserélték ki, a két fő sétaútvonalon megmaradt az eredeti kerámia. A vizesblokkok viszont teljesen megújultak: a törtfehér és a szürke burkolatok mellett kék felületek teszik oldottabbá a tereket. A piszoárokat víz nélküli működésűek váltották fel, ilyenek már jó ideje üzemelnek más helyszíneken.

Lényeges változás a bevásárló utcák felső régiójában, az álmennyezetek és a megvilágítás terén történt – bár az átlagos látogató figyelmét elsősorban a hívogató üzletportálok

A galériaszinten végigfutó, famintázatú PREFA Sidings 1,0x200 mm-es, sötét tónusú homlokzatburkolat kiválóan ellenpontosza a tér világosságát

A galériáról jól áttekinthető a megújult ételudvar

közel szemmagasságig tartó zónája köti le. Mégis, ha ott járunk, érdemes néhány pillantást felfelé is vetni, hiszen a téglalap alakú álmennyezeti mezők ritmikusan váltakozó megjelenést mutatnak: a körben fénysávokkal szegélyezett mezőket aszimmetrikus bevilágító kürtők követik, amelyek egy kis természetes fényt csempésznek az állandó mesterséges világítás uralta környezetbe.

A bevásárlóközpont szíve a kör alaprajzú, galériás ételudvar, amelynek újraértelmezésében szintén a világításnak jutott megha-

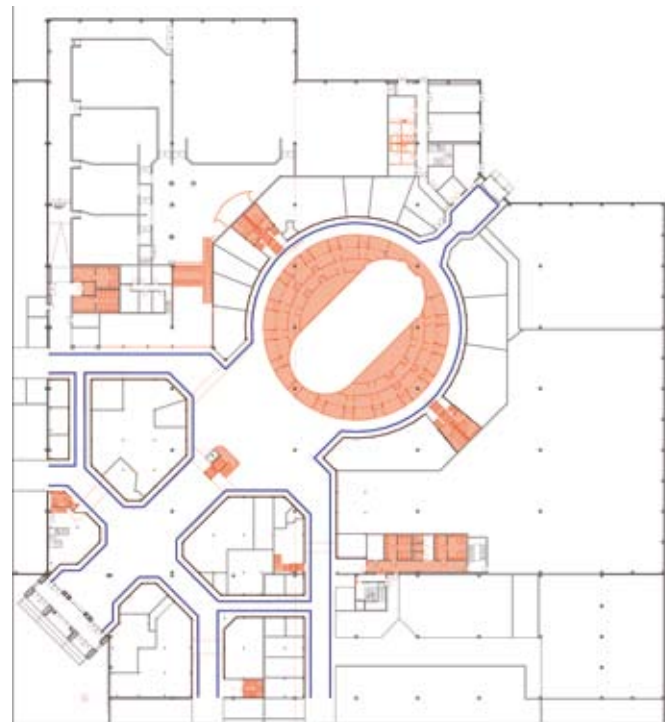
tározó szerep. Az álmennyezet több amorf – felhőket vagy amőbákat idéző – rétegben rendeződik egymás mellé-fölé, amelyeket kör alakú nyílások törnek át, ezek világítótesteket vagy gépészeti karbantartó nyílásokat rejtnek. A rétegek pereme zöld vagy ibolyaszínben pompázik. A legnagyobb áttörés valódi felülvilágítóként működik, ezt a tetőszinten gúla alakú üvegtető zárja le. A körök geometriai játékának, a viszonylag nagy belmagasságnak, és a kevés alátámasztásnak köszönhetően a tér változatos megjelenésű, tágas, fiatalos hatást kelt.

Már az 1996-os megnyitáskor a Pólus egyik fő vonzerejének számított a „Western City” névre keresztelt ételudvar, a közepén kialakított jégpályával együtt. Az eredeti elrendezés megmaradt, a vadnyugati hangulat azonban jóval visszafogottabb, elvontabb formában van jelen – ha egyáltalán tetten érhető. Talán ennek lenne egyik eleme a folszint lapkátégla-burkolata, továbbá a galériaszinten végigfutó, fafelületet imitáló borítás. Az üvegmellvédek azonban egyértelműen a kortárs hangvételt erősítik, „visszarántnak” a jelenbe és tudatosítják: a XXI. században járunk.

Több mint egymilliárd forint állt rendelkezésre a megújuláshoz, ám az eredményt – főként a belső térben – erősen tompítja a mindent elöntő kereskedelmi csillogás. Sajnos a felújítás nem terjedt ki az épület energiaigényének csökkentésére, pedig az épületburok – korából eredően – igényelt volna utólagos hőszigetelést, a lapostetőket pedig tág teret adnának napelemek vagy -kollek-

torok elhelyezésére – ez a lehetőség még a jövőben is nyitva áll.

Noha a szakértők évek óta a hazai piac telítettségéről beszélnek, a valóság mintha rációlna erre: újabb és újabb bevásárlóközpontok nyílnak (KÖKI Terminál, 2011 október; Sió Pláza, 2012 június; Hegyvidék Központ, 2012 október), a régiéket pedig versenyképességük megőrzése érdekében sorra megújítják, sőt bővítésüket tervezik (Westend, Árkád Budapest). Úgy tűnik, plázákra tehát még mindig szükség van, bármennyire is idegenkedünk tőlük: észrevétlenül is egyre jelentősebb szerepet töltenek be a mindennapokban, a koncentrált vásárlás lehetőségén túl fontos közösségi és találkozóhelyekké léptek elő. De ez már egy másik cikk témája.

Építész tervezők:

Kisgergely Csaba, Bach Péter – Fusion Architect Kft.

Belsőépítészet:

Tolnai Zsolt, Pelle Zita – CUBO Építészcsoport Kft.

Teljes terület:

56 000 m²

Tervezési terület cca:

12 000 m² + homlokzat

Bekerülési költség cca:

1 milliárd Ft

Tervezés, kivitelezés:

2012